

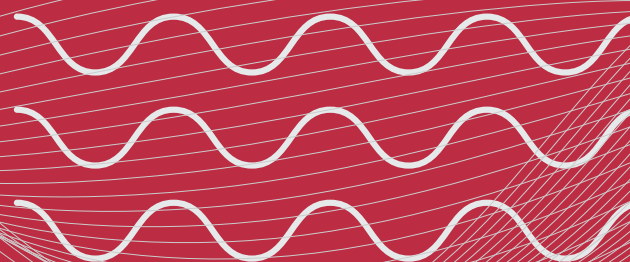
VUOSIKERTOMUS

ETOL 2023

esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry

ETOL ry:n 20-vuotisjuhlanäytös Vantaalla 14.10.2023

ESITTÄVIEN TAITEIDEN OPPILAITOSTEN LIITTO VUOSIKERTOMUS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAVUOSI 2023	3
- ETOL ry lukuina	5
2. JÄSENET	6
2.1 Jäsenmaksut	7
3. HALLITUS	7
3.1 Hallituksen kokoonpano 1.1. – 24.11.2023	8
3.2 Hallituksen kokoonpano 24.11.2023 lähtien	8
3.3 Hallituksen kokoukset	9
4. LIITON TOIMINTARESURSSIT	9
4.1 Toiminnanjohtajan työ	9
4.2 Liiton talous	10
5. TOIMINTA TAITEEN PERUSOPETUSLIITOSSA	11
6. ETOL RY:N 20-VUOTISJUHLAVUOSI	12
6.1 Juhlavuoden näkyvyys	18
7. HANKKEET	19
7.1 Opittu ja koettu näkyväksi 2 - teatteritaiteen taiteen perusopetuksen laajan opetussuunnitelman arvioinnin tukimateriaalin luomistyö -hanke	19
7.2 Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke	20
7.3 Taideoppilaitosten elämä uudessa normaalissa -hankkeen jatkotoimet	20
7.3.1 Materiaalipankki	20
7.3.2 Taiteilija Live -tapaamiset	21
7.4 Luovuutta politiikkaan	21
7.5 Nuori Kulttuuri festivaali 2023	22
8. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	23
8.1 Verkostotapaamiset ja tapahtumat	23
8.1.1 AITA/IATA Suomen keskus	23
8.1.2 Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio	24
8.1.3 Muu verkostotoiminta	24
9. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	25
10. JÄSENKYSELYT KOULUILLE	25
10.1 ETOL ry:n tilastoja	26
11. TIEDOTUS	27
12. YHTEISTYÖTAHOT	28
13. JÄSENYYDET	28

1. TOIMINTAVUOSI 2023

Vuonna 2023 Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto täytti 20 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi liitolla oli erityistä ohjelmaa, kuten lokakuussa 2023 järjestetyt syyspäivät juhlatapahtumineen. Lisäksi ETOL ry osallistui hankkeisiin, jatkoi perustoimintaansa, solmi uusia verkostoja ja teki kehittämis- ja suunnittelutyötä.

Toiminta rahoitettiin Opetus- ja Kulttuuriministeriön toiminta-avustuksella, Suomen Kulttuurirahaston juhluvuosiapurahalla, liiton jäsenmaksuilla, seminaarin osallistumismaksuilla, sekä juhlanäytöksen pääsylipputulolla. Liisa Pylkkänen jatkoi liiton toiminnanjohtajana jo kolmatta vuotta.

Juhlavuosi

Liiton 20-vuotisjuhlavuoden tarkoitus oli aktivoida jäsenoppilaitoksia yhteistyöhön ja verkostoitumiseen, tehdä liittoa ja teatteri- ja sirkusharrastuksia tunnetummiksi, sekä saada näkyvyyttä ja uusia harrastajia lajien taiteen perusopetuksen pariin. Juhlavuoden ohjelma ajoittui syyslukukaudelle 2023 ja koostui neljästä osasta:

- Etolin elokuva – kampanja, joka tarjosi oppilaitosten järjestäminä osallistujille maksuttomia lajiin tutustumisen työpajoja.
- 2. Maakuntatapahtumat, joissa lähikuntien jäsenoppilaitokset järjestivät oppilailleen yhteistä ohjelmaa, vierailivat toistensa luona tai valmistivat toisilleen videotervehdyksiä.
- 3. Juhlaseminaari 13.10.2023, joka kokosi jäsenoppilaitosten sekä muiden taiteenalojen liittojen edustajat yhteiseen seminaariin Helsinkiin Annantalolle pohtimaan taiteen perusopetuksen ja taidekasvatuksen tulevaisuutta. Tilaisuuden päätteeksi pääkaupunkiseudun oppilaitosten nuorisoryhmistä koostuva satapäinen karnevaalikulkue marssi Eduskuntatalolle tapaamaan Tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja Aino-Kaisa Pekosta, jolle ojennettiin lasten ja nuorten laatima julkilausuma taideharrastusten tärkeydestä. Kulkue oli pääkaupunkiseudun oppilaitosten yhteinen maakuntatapahtuma.
- 4. Juhlanäytös ”Tulevaisuus Nyt!” 14.10.2023 Kulttuurikeskus Martinuksessa Vantaalla. Näytös oli 12 jäsenoppilaitoksen esityksestä koostuva sirkuksen ja teatterin taidonnäyte, ja ETOL ry:n jäsenten ja sidosryhmien yhteinen juhlatapahtuma.

Hankkeet

ETOL ry osallistui vuonna 2023 seuraaviin hankkeisiin:

- **Opittu ja koettu näkyväksi 2 -hanke**
- **Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke**
- **Luovuutta politiikkaan**
- **Nuori Kulttuuri festivaali 2023**

Opittu ja koettu näkyväksi 2 – Teatteritaiteen taiteen perusopetuksen laajan opetussuunnitelman arvioinnin tukimateriaalin luomistyö -hanke oli liiton jäsenoppilaitosten välinen yhteistyö, jonka tulokset julkistettiin ETOL ry:n juhlaseminaarissa. Hanke oli jatkoa aiemmalle sirkustaiteen arviointihankkeelle, ja siinä luotiin tukimateriaalia teatteritaiteen laajan oppimäärän arviointia varten.

Tulokset ovat nähtävillä ETOL ry:n nettisivuilla:

[Hankkeet | Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry ETOL](#)

Luovuutta politiikkaan oli Taiteen perusopetusliiton (TPO-liitto) ja Suomen Konservatorioliiton jäsenilleen järjestämä kampanja, joka kokosi yhteensä noin 70 oppilaitosta kutsumaan poliitikkoja osallistumaan heidän toimintaansa eduskuntavaalien alla. Hankkeeseen osallistui 11 ETOL ry:n jäsenoppilaitosta. Tarkoituksena oli herättää päättäjät ja ehdokkaat ymmärtämään taideharrastusten merkitystä ja pitämään keskustelua aiheesta yllä myös politiikan puolella. Kampanja järjestettiin vuonna 2023 ensimmäistä kertaa ja siihen osallistui yhteensä 160 poliitikkoa valtakunnallisesti. Tarkempaa tietoa kampanjasta:

[Luovuutta politiikkaan - Taiteen perusopetusliitto \(artsedu.fi\)](#)

ETOL ry osallistui toiminnanjohtajan ja neljän jäsenkoulun voimin Kuopiossa järjestettyyn Nuori Kulttuuri 2023 -festivaaliin toukokuussa. Tapahtuma oli Suomen nuorisoseurojen ylläpitämän Nuori Kulttuuri -verkoston järjestämä valtakunnallinen nuorten monitaidetapahtuma, joka levittyi ympäri Kuopiota. ETOL ry:n jäseniltä nähtiin neljän oppilasryhmän esitykset Kuopion kaupunginteatterin näyttämöillä. Lisätietoa tapahtumasta: [Festival - Nuori kulttuuri](#)

Kansainvälinen toiminta

Vuonna 2023 ETOL ry otti merkittävän harppauksen kansainvälisen toiminnan edistämiseksi, kun liitto otettiin jäseneksi kansainvälisen harrastajateatterikeskus AITA/IATAN Suomen keskuksen ja toiminnanjohtaja Liisa Pylkkäsestä tuli keskuksen hallituksen jäsen. ETOL ry:n lisäksi keskuksen jäseniä ovat FIDEA, Finlands Svenska Ungdomsförbund FSU r.f., Suomen harrastajateatteriliitto SHTL ja Työväen näyttämöiden liitto TNL.

AITA/IATA tarjoaa jäsentensä sidosryminä toimiville nuorille teatteriharrastajille erilaisia mahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan, kuten teatterileirejä ja esitysmatkoja festivaaleille. Keskuksen kotisivut:

[Aita/Iata – Finnish Centre of AITA/IATA \(aita-iata.fi\)](#)

Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen Observatorio

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen oli vuonna 2023 mukana Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion asiantuntijaryhmässä taiteen perusopetuksen toisena edustajana TPO-liiton Viivi Seiralan rinnalla. Observatorion tehtävänä on vahvistaa taide- ja kulttuurikasvatuksen tasa-arvoista saavutettavuutta ja vaikuttavuutta, sekä parantaa alan yhteiskunnallista asemaa ja arvostusta. Observatorion ensisijaisena painopisteenä on lasten ja nuorten taide- ja kulttuurikasvatus. Tavoitteena on myös elinikäisen oppimisen sekä eri ikä- ja kohderyhmille suunnatun taide- ja kulttuurikasvatuksen edistäminen.

Lisätietoa Observatoriosta: [Etusivu - Taideobservatorio - Uniarts Sites](#)

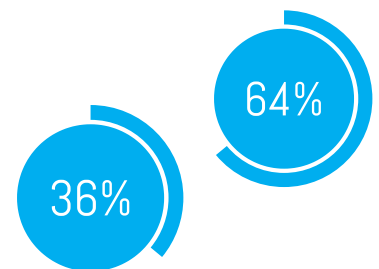
Sidosryhmät ja yhteistyö

Yhteistyö jäsenistön ja sidosryhmien kanssa oli vuonna 2023 entistä tiiviimpää ja kohtaamisia oli ennätyksellisen paljon. Jäsenoppilaitosten lisäksi TPO-liitto on ETOL ry:n läheisin yhteistyötaho, joiden kanssa yhteistyö on myös ollut aktiivista ja säännöllistä. ETOL ry:n hallituksen puheenjohtaja Terhi Perälä oli vuonna 2023 TPO-liiton hallituksen jäsen ja toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen toimi säännöllisessä eri taiteenalojen liittojen edustajien yhteistyöverkostossa, jota TPO-liitto ylläpitää. Yhteistyö on ollut tiivistä läpi koko vuoden. TPO-liiton kanssa tehtävässä yhteistyössä on mm. pyritty lisäämään taiteen perusopetuksen yleistä tunnettuutta, laadittu lausuntoja ja järjestetty kaikille taiteenaloille yhteisiä koulutustapahtumia. Lisätietoja Taiteen perusopetusliitosta: [Etusivu - Taiteen perusopetusliitto \(artsedu.fi\)](https://www.etolu.fi/taiteen-perusopetusliitto)

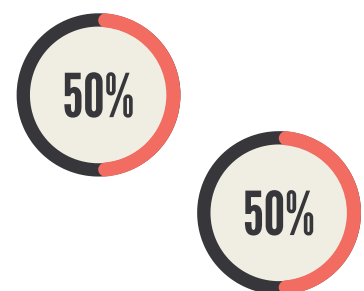
ETOL ry:n perustoimintaan on lisäksi kuulunut mm. jäsenten tiedottaminen alan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista (viikoittaiset jäsenkirjeet), kerran kuussa järjestettävät vapaamuotoiset oppilaitosjohdolle suunnatut aamukahvit zoomissa, sekä tiedottaminen sosiaalisessa mediassa. ETOL ry pyrkii toiminnallaan vahvistamaan ja tiivistämään jäsentensä välistä tiedotusta ja yhteistyötä ja lisäämään sirkus- ja teatteriharrastuksen (TPO) tunnettuutta ja näkyvyyttä.

ETOL ry lukuina vuonna 2023

- ETOL ry:n ikä 20 vuotta
- Jäsenoppilaitosten määrä 25
- Teatterikouluja 16
- Sirkuskouluja 3
- Sirkus- ja teatterikouluja 6
- VOS-oppilaitoksia 10
- Valtionosuuden ulkopuolisia kouluja 15
- TPO:n laajan oppimäärän kouluja 9
- TPO:n yleisen oppimäärän kouluja 14
- Koulut, joissa sekä yleistä, että laajaa oppimäärää 2
- Jäsenkoulujen henkilökunnan määrä 250
- Jäsenkoulujen oppilaiden määrä noin 6300
- Joista sirkusoppilaita noin 3170
- Joista teatterioppilaita noin 3130
- Oppilaita TPO:n laajassa oppimäärässä 4010
- Oppilaita TPO:n yleisessä oppimäärässä 2298
- Muiden yhteistyökumppanien määrä 31
- Oppilaitosten kaikella toiminnalla tavoitettujen lasten ja nuorten määrä yhteensä yli 30 000

64 % ETOL ry:n jäsenkoulujen oppilaista opiskelee TPO:n laajaa oppimäärää ja 36% yleistä oppimäärää.

Sirkus- ja teatterioppilaita on liiton jäsenkouluissa lähes yhtä paljon. Oppilaita on kouluissa yhteensä yli 6300.

2. JÄSENET

Vuonna 2023 ETOL ry:llä oli kaksikymmentäviisi (25) jäsentä. Järvenpään opisto erosi liitosta vuoden 2023 alussa, sillä heidän opistostaan lakkautettiin teatteritaiteen taiteen perusopetus, eivätkä he näin ollen kuuluneet enää kohderyhmään. Liiton jäseniä voivat olla oikeuskelpoiset yhteisöt, jotka ylläpitävät teatteri- ja/tai sirkustaiteen taiteen perusopetusta antavaa oppilaitosta. Nämä oppilaitokset voivat olla yksityisiä tai kuntien ja kaupunkien ylläpitämiä.

Liiton jäsenoppilaitokset vuonna 2023:

1. Circus Helsinki (Helsinki) sirkustaiteen perusopetus (laaja) VOS
2. Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko (Espoo) sirkus - ja teatteritaiteen perusopetus (laaja) VOS
3. Helsingin teatterikoulu (Helsinki) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
4. Kouvolan kansalaisopisto (Kouvola) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
5. Oulun taidekoulu (Oulu) teatteri (laaja) ja sirkustaiteen perusopetus (yleinen) VOS
6. Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
7. Porvoon Teatterikoulu (Porvoo) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
8. Pukinmäen taidekoulut (Helsinki) kuvataiteen, sirkuksen ja teatterin (laaja) VOS musiikin, sanataiteen, tanssin (yleinen) perusopetus
9. Riihimäen Nuorisoteatteri (Riihimäki) teatteritaiteen perusopetus (laaja) VOS
10. Salon kansalaisopisto (Salo) sirkus – ja teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
11. Sirkus Taika-Aika (Rovaniemi) sirkustaiteen perusopetus (yleinen) VOS
12. Sorin Sirkus (Tampere), sirkustaiteen perusopetus (yleinen ja laaja) VOS
13. Suomen teatteriopisto (Tampere) teatteritaiteen perusopetus (laaja) VOS
14. Taidekoulu Estradi (Lappeenranta) teatteri- ja sirkustaiteen (laaja) sekä rytmimusiikin perusopetus VOS
15. Teaterskolan DOT (Helsinki) ruotsinkielinen teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
16. Teatteri Aploodi (Lohja) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
17. Teatteri Soittorasja (Porvoo) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
18. Teatterikoulu Timotei (Lahti) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
19. Teatteri Tuike, Ilmaisukoulu Tuike (Helsinki) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
20. Teatterikoulu ILMI Ö., (Helsinki), teatteritaiteen perusopetus (laaja)
21. Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa) teatteriopetus(laaja) ja sirkustaiteen perusopetus (laaja) VOS
22. Turun Nuori Teatteri (Turku) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
23. Valkeakoski-opisto (Valkeakoski) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
24. Vekarateatteri (Kerava) teatteritaiteen perusopetus (laaja) UUSI JÄSEN V. 2022
25. Åbolands Teaterskola (Turku) ruotsinkielinen teatteritaiteen perusopetus (yleinen)

Jyväskylän kansalaisopisto lähetti liitolle jäsenhakemuksen 14.11.2023. Opisto hyväksyttiin jäseneksi hallituksen kokouksessa 24.11.2023 ja jäsenyys alkaa 1.1.2024.

2.1 Jäsenmaksut

Liiton jäsenmaksut määritellään oppilaitoskohtaisesti vuosittaisten opetustuntimäärien mukaan.

Syyskokouksessa 25.11.2022 päätettiin uudistaa jäsenmaksujen määräytymistä siten,

että vuodesta 2023 alkaen hintakategorioita on kaksi – oma kategoria valtionosuuskouluille (VOS-koulut) ja kouluille, jotka eivät kuulu valtionosuuden piiriin (Ei VOS-koulut).

Jäsenmaksujen suuruudet vuonna 2023:

VOS-Koulut:

Alle 500 tuntia vuodessa: 150 €
501–1000 tuntia vuodessa: 200 €
1001–1500 tuntia vuodessa: 250 €
1501–2000 tuntia vuodessa: 320 €
2000–3000 tuntia vuodessa: 375 €
3000–6000 tuntia vuodessa: 395 €
yli 6000 tuntia vuodessa: 420 €

Ei – VOS koulut:

Alle 500 tuntia vuodessa: 120 €
501–1000 tuntia vuodessa: 170 €
1001–1500 tuntia vuodessa: 220 €
1501–2000 tuntia vuodessa: 270 €
yli 2000 tuntia vuodessa: 320 €

Liittymismaksu: 100 €
Informaatiojäsen: 100 €
Kannatusjäsen: 300 €

Sirkus Taika-Aika Rovaniemeltä on ETOL ry:n jäsen. Kuva litton juhlanäytöksestä 13.10.2023.

ETOL ry:n jäsenkoulu Turun Nuori Teatteri Turun päivän marssilla 17.9.2023.

3. HALLITUS

Hallitus on ETOL ry:n päättävä elin ja toiminnanjohtajan työnantaja. Hallituksessa voi olla kerrallaan 4–6 jäsentä varajäsenineen, jotka valitaan liiton syyskokouksessa. Hallituksen kokonpanoa mietittäessä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan taiteiden välinen ja maantieteellinen tasa-arvo, sekä erilaisten oppilaitosten edustus; hallitukseen pyritään saamaan jäseniä sekä sirkus-, että teatterikouluista valtakunnallisesti mahdollisimman laajalta alueelta, sekä eri lailla toimivista ja eri kokoisista oppilaitoksista (sekä VOS-, että Ei VOS -kouluista). Vuoden 2022 syyskokouksessa valittu hallitus toimi siis seuraavaan syyskokoukseen, eli 24.11.2023 asti.

3.1. Hallituksen kokoonpano 1.1. – 24.11.2023

Puheenjohtaja: Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

Varapuheenjohtaja: Anu Myllyniemi, Taidekoulu Estradi (Lappeenranta)
Myllyniemien varajäsen: Kirsi Lindholm, Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa)

Merja Koskiniemi, Sorin Sirkus (Tampere)
varajäsen Carita Väliatalo, Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa)

Satu Koivu, Sirkus Taika-Aika (Rovaniemi)
varajäsen Anita Koistinen, Turun Nuori Teatteri (Turku)

Reija Iso-Mustajärvi, Suomen Teatteriopisto (Tampere)
varajäsen Carita Väliatalo, Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa)

Kaija-Leena Alatalo, Pukinmäen Taidekoulut (Helsinki)
varajäsen Elina Vessonen, Circus Helsinki (Helsinki)

Pentti Kinosmaa, Teatteri Soittorasias (Porvoo)
varajäsen Anna Myllylä, Oulun Taidekoulu (Oulu)

3.2. Hallituksen kokoonpano 24.11.2023 lähtien

Liiton sääntömääräinen syyskokous pidettiin etäkokouksena 24.11.2023 zoomin välityksellä. Kokouksessa valittiin liitolle uusi hallitus seuraavalle kaudelle. Uuden hallituksen kokoonpano 24.11.2023 alkaen:

Puheenjohtaja: Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

Varapuheenjohtaja: Anu Myllyniemi, Taidekoulu Estradi (Lappeenranta)
Varajäsen: Kirsi Lindholm, Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa)

Merja Koskiniemi, Sorin Sirkus (Tampere)
Varajäsen Taina Kopra, Sorin Sirkus (Tampere)

Anna Myllylä, Oulun Taidekoulu (Oulu)
Varajäsen Reija Iso-Mustajärvi, Suomen Teatteriopisto (Tampere)

Pentti Kinosmaa, Teatteri Soittorasias (Porvoo)
varajäsen Carita Väliatalo, Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa)

Mecki Korpela, Åbolands Teaterskola (Parainen)
Varajäsen Anita Koistinen, Turun Nuori Teatteri (Turku)

Kaija-Leena Alatalo, Pukinmäen taidekoulut (Helsinki)
Timo Raita, Riihimäen Nuorisoteatteri (Riihimäki)

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen toimi hallituksen sihteerinä koko vuoden 2023 ajan. ETOL ry:n sääntöjen mukaan hallituksen sihteerinä toimii hallituksen valitsema henkilö.

3.3. Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 11 kertaa. Kaikki kokoukset pidettiin Zoomissa. Kokouksista kaksi oli vuosikokouksia; kevätkokous 31.3.2023 ja syyskokous 24.11.2023.

Hallitustyöskentely oli tiivistä ja osallistuminen kokouksiin aktiivista. Työskentely keskittyi vuonna 2023 pitkälti juhlavuositöihin. Juhlajärjestelyjä varten perustettiin lisäksi erillinen juhlavuositöiden tehostamaan toimintaa. Hallituksen rooli ETOL ry:n toiminnassa on keskeinen. Hallitus on liiton päättävä elin ja toiminnanjohtajan työnantaja. Hallitustyöskentely on koettu mielekkääksi liiton toimintaa edistäväksi ja vilkastuttavaksi toiminnaksi ja liiton hallitusta pidetään tärkeänä kollegayhteisönä.

4. LIITON TOIMINTARESURSSIT

Hallituksen lisäksi ETOL ry:n tärkein toimintaresurssi on liiton toiminnanjohtaja. Liisa Pylkkänen aloitti tehtävässä vuonna 2021, jonka jälkeen ETOL ry:n toiminta on kasvanut huomattavasti. Toiminnanjohtajan palkkaaminen vaatii taloudellisia resursseja, jotka olivat myös kasvussa vuonna 2023.

4.1. Toiminnanjohtajan työ

Toiminnanjohtaja on liiton ainoa työntekijä ja ETOL ry:n hallitus on toiminnanjohtajan työnantaja. Hallituksen puheenjohtaja on toiminnanjohtajan lähin esihenkilö. Vuonna 2023 puheenjohtajana toimi Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskosta, jossa myös toiminnanjohtajan työpiste sijaitsee. Toimitilat ovat osoitteessa Pappilantie 2, 02770 Espoo, joka on myös ETOL ry:n postiosoite. Puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja toimivat tiiviisti yhteistyössä koko vuoden.

ETOL ry:n hallitus on määritellyt toiminnanjohtajan työnkuvan seuraavasti: Toiminnanjohtaja edustaa liittoa erilaisissa yhteyksissä, vastaa jäsentiedotuksesta, internet-sivujen ylläpidosta, jäsenrekisteristä, jäsenhankinnasta, rahoituksen hakemisesta, sekä toimii hallituksen kokouksissa esittelijänä ja sihteerinä.

Toiminnanjohtaja laatii toimintasuunnitelman, vuosikertomuksen, talousarviot ja vastaa talouden seurannasta, palkanmaksusta ja laskutuksesta. Lisäksi hänen vastuulleen kuuluvat yhteydenpito kentän toimijoihin, liiton toimintaedellytysten vahvistaminen ja toiminnan kehittäminen sekä muut toiminnanjohtajan työn kannalta oleelliset työnantajan osoittamat tehtävät.

Vuosi 2023 oli toiminnanjohtaja Liisa Pylkkäsen kolmas vuosi toimessa, jolloin toiminnanjohtajan työhön kuului yllä mainittujen perustehtävien lisäksi juhlavuositapahtumien järjestäminen ja toteuttaminen, hankkeisiin osallistuminen, AITA/IATA Suomen keskuksen hallituksessa toimiminen, sekä toiminta TPO-liiton ja

muiden sidosryhmien parissa. Hallitus ja juh latoimikunta – etenkin liiton puheenjohtaja – olivat apuna juh lavuosityöskentelyssä.

Vuonna 2023 toiminnanjohtaja Liisa Pylkkäsen perustyöaika oli 40 %, kuten aiempinakin vuosina. Juhlavuoden lisärahoitus mahdollisti kuitenkin työajan nostamisen 60 prosenttiin syys – lokakuussa 2023, jolloin juh lavuoden tapahtumat olivat vilkkaimmillaan. Tämä osoittautui kuitenkin riittämättömäksi lisäykseksi suhteessa työn määrään. Liiton perustoimintakin on jo todettu laajemmaksi kuin mihin 40 prosentin työaika riittää ja ETOL ry onkin pyrkinyt jo pitemmän aikaa saamaan lisärahoitusta työajan korottamiseksi pysyvästi 60 prosenttiin. Toiminnanjohtaja oli kesällä lomautettuna 12.6.-4.8.2023 välisen ajan. Liitolla ei ollut varaa työllistää toiminnanjohtajaa enempää kuin 10 kuukautta vuodesta, ja koska kesäaikaan ei juuri ole toimintaa, oli se sopivin hetki pidemmälle tauolle. Toiminnanjohtajan työterveydenhuolto on toiminut vuodesta 2022 lääkäriasema Klinikka 1:ssä.

4.2 Liiton talous

ETOL ry on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä yleisavustusta vuodesta 2021 alkaen, mikä on mahdollistanut toiminnanjohtajan palkkaamisen. Vuonna 2023 yleisavustus nousi 5000 eurolla edellisvuodesta, mikä mahdollisti toiminnanjohtajan työpanoksen osittaisen nostamisen ja oli avuksi juh lavuositoiminnan järjestämisessä. ETOL ry haki lukuisia avustuksia ja apurahoja juh lavuotta varten kahden vuoden ajan. Viimein alkuvuonna 2023 Suomen Kulttuurirahasto myönsi liitolle apurahan juh lavuoden toimintaa varten. OKM:n ja SKR:n rahoituksen turvin ETOL ry:n 20-vuotisjuh lavuodesta saatiin suuri jäseniä yhdistävä ja alan näkyvyyttä lisäävä tapahtuma. Jäsenoppilaitokset tarvitsivat myös taloudellista tukea voidakseen osallistua tapahtumiin, joten avustukset valjastettiin pitkälti käytettäväksi koko jäsenistön hyväksi.

Apurahojen lisäksi liiton jäsenmaksut ovat ETOL ry:lle tärkeä taloudellinen pohja. Toisinaan järjestetään lisäksi ohjelmaa, josta peritään osallistumismaksuja. Vuonna 2023 juh laseminaarin osallistujilta perittiin nimelliset osallistumismaksut, joilla katettiin seminaaripäivän kuluja, kuten ravintolalounaat. Kulttuurikeskus Martinuksen juh lanäytökseen taas myytiin pääsylippuja, mutta jäsenkouluille ja sidosryhmille lähetettiin tilaisuuteen kutsuliput.

**Suomen
Kulttuurirahasto
ja Opetus- ja
kulttuuriministeriö
rahoittivat ETOL ry:n
toimintaa vuonna
2023.**

5.TOIMINTA TAITEEN PERUSOPETUSLIITOSSA

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto on jäsenenä Taiteen perusopetusliitossa, joka on sateenvarjojärjestö yhdeksälle eri taiteenalalle, jotka antavat taiteen perusopetusta (teatteri, sirkus, kuvataide, sanataide, käsityö, musiikki, tanssi, arkkitehtuuri ja mediataide). TPO-liiton hallituksessa vaikuttaa aina kolme jäsenliittoa kerrallaan ja vuonna 2023 edustettuina olivat Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ETOL ry, Kuvataidekoulujen liitto ry, sekä Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry. ETOL ry:n edustajana hallituksessa oli puheenjohtaja Terhi Perälä. TPO-liiton hallituksen muut jäsenet ovat Taideyliopiston rehtori Kaarlo Hildén (puheenjohtaja), kansanedustaja Anders Adlercreutz, hankejohtaja Kaarina Gould, ohjelmajohtaja Samu Forsblom, Kuvataidekoulujen liiton puheenjohtaja Johanna Kivioja, sekä Tanssioppilaitosten liiton puheenjohtaja Mia Lappalainen.

ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen on ollut aktiivisesti mukana TPO-liiton ylläpitämässä eri taiteenalojen liittojen edustajien yhteistyöverkostossa. Vuonna 2023 verkosto tapasi säännöllisesti joka toinen viikko ja yhteistyön aiheina olivat mm. kaikille aloille yhteisten koulutusten ja kampanjojen järjestäminen ja niistä tiedottaminen, taiteen perusopetuksen tulevaan lakiuudistukseen valmistautuminen, kansalaisopistoihin keskittyvän jäsenhankinnan suunnittelu, sekä taiteen perusopetuksen liittäminen KOSKI-tietovarantoon.

TPO-liitto järjesti yhteistyössä Konservatorioliiton kanssa vuonna 2023 kaikille taiteenaloille yhteisiä koulutuspäiviä, joihin myös ETOL ry osallistui:

- Luovuutta politiikkaan -kampanja 6.-10.2.2023, valtakunnallinen kampanja
- Mediakoulutus ” Kuinka herätät median kiinnostuksen ja luot toimittajaverkoston 1.11.2023, webinaari järjestettiin etäyhteyksillä ja kouluttajana toimi Salla Saarinen Radical Soul Oy:stä (www.radicalsoul.fi).
- Jäsenviestinnän koulutuspäivä liittojen toiminnanjohtajille 23.11.2023 Helsingissä, TPO-liiton tiloissa Sandelsinkadulla. Koulutuksen vetäjänä toimi viestinnän asiantuntija Noora Jokinen Noon kollektiivista (www.noonkollektiivi.fi).

ETOL ry:n juhluvuoden logolippu ja roll-upit.

6. ETOL RY:N 20-VUOTISJUHLAVUOSI 2023

ETOL ry on perustettu vuonna 2003, joten vuosi 2023 oli liiton 20-vuotisjuhlavuosi. Tapahtumaa varten oli tehty suunnitelmia ja haettu apurahoja jo muutaman vuoden ajan. ETOL ry:n yksi keskeisistä tarkoituksista on toimia jäseniään yhdistävänä tahona ja voimana, jonka vuoksi oli selvää, että juhlavuoden missio on ensisijaisesti samansuuntainen; jäsenoppilaitosten väliseen yhteistyöhön panostaminen, sekä koko alan näkyvyyden ja tunnettuuden lisääminen.

Juhlavuoden toiminta kiteytyi neljään tapahtumaan, jotka toteutettiin syksyllä 2023:

1. ETOLIN ELOKUU

Etolin elokuva oli juhlavuosikampanja kaikille halukkaille jäsenoppilaitoksille syksyllä 2023. ETOL ry tarjosi jäsenilleen mahdollisuuden järjestää maksuttomia lajiin tutustumisen työpajoja omissa oppilaitoksissaan paikallisille lapsille ja nuorille. Kampanjan tarkoitus oli lisätä sirkus- ja teatteriharrastusten tunnettuutta paikkakunnilla ja tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuus kokeilla lajeja ja sitä kautta saada mahdollisesti uusia harrastajia alalle ja oppilaita kouluihin. Lisäksi tarkoituksena oli lisätä myös ETOL ry:n tunnettuutta ja nostattaa yhteishenkeä liiton sisällä.

Kampanja oli erittäin onnistunut; jopa 20 jäsenoppilaitosta eli 80 % jäsenistä osallistui kampanjaan. Etolin elokuvaan työpajoihin osallistui valtakunnallisesti yhteensä noin 260 lasta ja nuorta, joista peräti noin 40 (15 %) ilmoittautui teatteri- ja sirkuskoulujen oppilaiksi.

Työpajoilla oli erilaisia teemoja, ne olivat eri kokoisia ja oppilaitostensa näköisiä. Oli näyttelemiseen keskittyviä työpajoja, puvustus- ja lavastuspajoja, klovneriaa, ilma-akrobatiaa, teatterileikkejä sisällä ja puistotapahtumassa ym.

Sorin Sirkus (vasemmalla) piti Etolin Elokuvu -työpajaa Viinikkalafest -ulkoilmatapahtuman yhteydessä. Abolands Teaterskolan (oikealla) työpajassa päästiin kokeilemaan roolipukuja.

Tapahtumista tuli paljon hyvää palautetta niin osallistujilta kuin niitä järjestäneiltä oppilaitoksiltakin:

"Paljon on viime vuosina kyselty sitä, olisiko lapsen/nuoren mahdollista tulla tutustumaan työskentelyyn ennen kuin tekee päätöksen osallistumisesta. Valitettavasti se ei meillä ole mahdollista, vaan ilmoittautuessaan sitoutuu maksamaan toimistomaksun ja ne tunnit, joille osallistuu. Siksi oli mukavaa, että voimme nyt tarjota tällaisen tutustumismahdollisuuden 7-8-vuotiaille, joista yleensä on ollut pulaa. Tänä syksynä innokkaita löytyikin enemmän kuin moneen vuoteen!"

- Jäsenoppilaitoksen kommentti

"Aivan mahtavaa! Hyvä meininki! Todella kivaa, hiki päässä ja posket punaisena touhuttiin. Hauska laji! Hyvä, oli kivaa!"

"Jee, oli hauskaa! Tosi kivaa oli! Mukavaa ja haastavaa. Paras piste."

- työpajoihin osallistuneiden lasten kommentteja

Etolin elokuu todettiin toimivaksi, höydylliseksi, tehokkaaksi ja hauskaksi konseptiksi, ja sille toivotaan kovasti jatkoa. Mikäli taloudelliset resurssit riittävät, ETOL ry pyrkii tarjoamaan jäsenilleen vastaavan mahdollisuuden myös tulevaisuudessa.

2. MAAKUNTATAPAHTUMAT

Lähes kaikki jäsenoppilaitokset osallistuivat tavalla tai toisella maakuntatapahtumiin; osa oppilaitoksista järjesti tapahtumia, osa teki vierailuja, osa lähetti toisille oppilaitoksille videotervehdyksiä ja osa osallistui paikallistapahtumiin. Lisäksi pääkaupunkiseudun oppilaitokset järjestivät ETOL ry:n johdolla valtavan yhteisen karnevaalikulkueen. Tapahtumien organisointia varten toiminnanjohtaja järjesti jäsenoppilaitoksille maakuntakohtaiset etätapaamiset, joissa sovittiin kunkin maakunnan sisällä tapahtuvasta juhlavuositoinnasta alueen jäsenkoulujen kesken.

Sirkus Taika-Aika ja Taidekoulu Estradi aloittivat maakuntatapahtumien sarjan elokuussa. MOolemmissa tapahtumissa ETOL ry:tä nostettiin esiin ja luettiin juhlavuoden juhlapuhe. Rovaniemellä juhlittiin sirkuksen kauden avajaisia 13.8.2023 ja Lappeenrannassa vietettiin "Sataman valot" -tapahtumaa 26.8.2023. Oulun Taidekoulu jatkoi vastaavalla toiminnalla marraskuussa tapahtumassaan "Pimiän pilleet", johon myös ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui, pitäen useita puheenvuoroja tapahtumassa, jossa taidekoulun oppilasryhmillä oli lukuisia esityksiä. Myös Sirkus Taika-Aika Rovaniemeltä osallistui Oulun tapahtumaan videotervehdyksensä kautta, jota esitettiin näkyvästi Oulun taidekoululla. Rovaniemi taas sai vastavuoroisesti videotervehdyksen Oulusta.

Oulun Taidekoulu teki videotervehdyksen.

Videotervehdyksiä ETOL ry:n juhluvuoden nimissä valmistettiin lisäksi myös Tampereella, Lohjalla ja Forssassa. Tampereella Sorin Sirkus ja Suomen Teatteriopisto yhdistivät voimansa ja oppilasryhmänsä yhteisen videon tekemiseen, ja Forssa-TV julkaisi Wahren-opiston Pienen Teatterikoulun esitysryhmän juhluvuosivideon. Lohjalla taas Teatteri Aploodin oppilasryhmä lähetti Halloween -videotervehdyksen Porvooseen, jossa Halloweenia juhlittiin suurelaisesti Teatteri Soittorasiassa, ja toivotettiin muiden koulujen oppilasryhmät tervetulleiksi vierailemaan kammokujaan ja muihin teatterissa järjestettäviin Halloween-teemaisiin tapahtumiin. Kaikki videotervehdykset on jaettu myös ETOL ry:n sosiaalisessa mediassa.

Turun Nuori Teatteri puolestaan osallistui juhlaan kulkueeseen Turun päivä - tapahtumassa 17.9.2023. Teatteri marssi oppilasryhmiensä kanssa kantaen ETOL ry:n ja taiteen perusopetuksen banderolleja - edustaen näin TPO-toimintaa ja liittoa osana Turun kaupungissa järjestettävää lasten ja nuorten harrastustoimintaa.

Toisenlainen TPO-marssi nähtiin Helsingin keskustassa 13.10.2023, kun ETOL ry:n pääkaupunkiseudun oppilaitokset yhdistivät voimansa ja kokoontuivat yhteiseen karnevaalikulkueeseen, joka marssi Annantalolta Kampista eduskuntatalolle ja kansalaistorille. Kulkue oli ETOL ry:n, oppilaitosten johtajien ja opettajien yhteinen suuri ponnistus, ja siihen osallistui noin 100 henkeä. Mukana oli oppilasryhmiä opettajineen Circus Helsingistä, Drama- och Teaterskolan DOTista, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskosta, Ilmaisukoulu Tuikkeesta, Pukinmäen Taidekoulusta, Teatterikoulu ILMI Ö:stä, sekä Tikkurilan teatteri- ja sirkuskoulusta. Kulkueen johtohahmona toimi klovnin Kukka Eklund (Pukinmäen sirkuskoulu), joka johdatti kulkueen yhdessä ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälän kanssa ensin eduskuntatalolle ja sieltä vielä Kansalaistorille ja Narinkkatorille. Kulkueen pysähdyspaikolla tehtiin ennalta harjoiteltuja liikesarjoja ja huudettiin iskulauseita. Kulkueen teemana oli tulevaisuus, ja pukeutuminen oli teeman mukaista. Mukana kannettiin sekä ETOL ry:n, että oppilaitosten banderolleja.

Pääkaupungin oppilaitosten yhteistyönä laadittiin syksyn aikana oppilaiden julkilausuma, johon koottiin lasten ja nuorten ajatuksia taideharrastuksen tärkeydestä. Julkilausuma kirjattiin ylös molemmilla kotimaisilla kielillä ja siitä laadittiin julistemaiset lasten kuvittamat ”printtilakanat”.

ETOL ry:n toiminnanjohtaja oli sopinut etukäteen kulkueelle audienssin eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja Aino-Kaisa Pekosen kanssa, jolle kulkueen oppilaat lukivat julkilausumat ääneen eduskuntatalon portailla, elävöittäen sanomaansa performansseilla. Printtilakanat luovutettiin Aino-Kaisa Pekoselle, joka piti vastavuoroisesti kulkueelle tärkeän puheenvuoron taideharrastusten yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Jäsenoppilaitosten lapset ja nuoret laativat julkilausuman Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle koskien sirkus- ja teatteriharrastuksen merkitystä ja taideharrastusten tulevaisuutta. Satapäiväinen kulkue marssi 13.10.2023 eduskuntatalolle ja ojensi julkilausuman valiokunnan puheenjohtaja Aino-Kaisa Pekoselle. Kuvassa Pukinmäen Taidekoulun oppilaiden tekemä kuvitus lausumaan.

Alla ote julkilausumasta:

“Me kysyimme lapsilta ja nuorilta, mikä tekee sirkuksesta ja teatterista parasta ja mitä uhkakuvia sekä unelmia näihin harrastuksiin liittyy. Vastauksissa nousivat esiin erityisesti uudet ystävät, ryhmäläisten tuki ja ryhmien hyvä henki, sekä mahdollisuus ilmaista itseään ja oppia uutta.”

Muun muassa näin lapset ja nuoret ilmaisivat asian itse:

Sirkus on parasta koska...

“Se on iso osa viikon liikunnasta.”

“Saa kavereita ja on helpompi tutustua kavereihin, kun tehdään tiiviisti yhdessä.”

“Voi ilmaista itseään ja pääsee toteuttamaan itseään.”

“Siellä on yhteisöllisyys ja kaverit – ketään ei jätetä yksin.”

“Siellä on luovaa hommaa, jossa oppii uusia temppuja.”

“Se on helppo tapa kuluttaa energiaa ja se on mukavaa.”

“Siellä oppii erilaisia taitoja.”

“Voi ideoida, ja voin miettiä asioita.”

“Harjoittaa sosiaalisia taitoja, että on tällaisessa ryhmässä.”

Mitä jos et voisi harrastaa sirkusta?

“Itkettäisi.”

“Olisin masentunut.”

“Nukkuisin varmaan koko ajan.”

“Istuisin varmaa vaa sohvalla ja söisin herkkuja.”

“En varmaa tekis mitää järkevää.”

“Liikuntaa olis paljon vähemmän.”

“Menettäisin tavan ilmaista itseäni.”

“Ryhdyn kapinaan, maailma näyttäisi harmaalta ilman sirkusteatteria.”

Teatteri on parasta koska...

“Kun oppii, että ei haittaa, jos mokaa.”

“On ihan superhauskaa esim. harjoitella esityksiä ja superkivaa tehdä esityksiä.”

“Se kasvattaa ihmisenä – oppii ymmärtämään.”

“Se antaa monipuolisen pohjan tulevaan (vuorovaikutustaidot).”

“Siellä ihmiset, elinikäiset suhteet ja muistot.”

“Voi pelleillä ja heittäytyä.”

“Tulee sinut itsensä kanssa.”

“Voit olla oma itsesi ja asettaa omat rajasi.”

“Antaa rohkeutta ja itseluottamusta!”

“Teatteriryhmä on kuin perhe. Olemme kaikenlaisissa tilanteissa yhdessä.”

“Teatteri inspiroi!”

“Antaa työkaluja elämään!”

Mitä jos et voisi harrastaa teatteria?

“Maailma olisi tylsä ja mielikuvitukseton, ei olisi elokuvia tai mitään näytelmiä.”

“Tekisin mielenosoituksen, koska Suomesta tulisi harmaa ja tylsä.”

“Me muutettais pois Suomesta, jonnekin missä saa harrastaa taidejuttuja.”

“Olis tosi surullista, ei olis tunteita.”

“Ryhtyisin kapinoimaan kavereiden kanssa.”

“MAAILMA OLISI HARMAA ILMAN TEATTERIA!”

“Ilman teatteria monet kulttuurit ja perinteet unohdettiin.”

“Minulla ei olisi ollenkaan hyvää elämää.”

“Tuntuu kuin osa minusta katoaisi.”

“Jos en pääsisi teatterikouluun, olisin jo kuollut.”

Oppilaat valmistautuivat kulkueeseen ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälän johdolla Annantalon pihalla Helsingissä 13.10.2023.

3. JUHLASEMINAARI

Juhlavuosi huipentui 13-14.10.2023 pääkaupunkiseudulla järjestettyihin ETOL ry:n historian ensimmäisiin syyspäiviin, jotka muodostuivat juhlaseminaarista, yllä mainitusta karnevaalikulkuudesta, sekä jäsenoppilaitosten yhteisestä juhlanäytöksestä. Juhlaseminaari pidettiin Helsingissä Annantalolla 13.10.2023 ja siihen osallistui 49 henkilöä.

Seminaarin teemana oli taidekasvatuksen ja taiteen perusopetuksen tulevaisuus ja aiheesta kuultiin puheenvuorot sekä ETOL ry:n toiminnanjohtajalta, että puheenjohtajalta. Seminaarissa julkistettiin ETOL ry:n jäsenkoulujen arviointihankkeen ”Opittu ja koettu näkyväksi 2” tulokset ja tehtiin tulevaisuuden lisäksi katsaus menneisyyteen, eli ETOL ry:n perustamisvaiheisiin 20 vuoden taakse. Valtaosa liiton perustajajäsenistä oli paikalla seminaarissa: Leena Tiuri, Veijo Muroke, Taina Kopra, Susanna Hintikka ja Petra Mäki-Neuvonen. Kaikki perustajajäsenet eivät päässeet paikalle (Sointu Angervo, Tarja Laine ja Anu Niemi), mutta heidätkin kaikki tavoitettiin ja heiltä saatiin terveiset tilaisuuteen.

Liiton ja taiteen perusopetuksen tulevaisuuteen keskityttiin myös pienryhmäkeskusteluissa, joissa kerättiin mm. materiaalia liiton strategiatyötä varten. Seminaaripäivän viimeisenä ohjelmanumerona oli tulevaisuusteemainen paneelikeskustelu taiteen perusopetuksesta ja taidekasvatuksesta. Panelisteina olivat kansanedustaja Hanna Kosonen (kesk.), taideopetuksen erityissuunnittelija Susanna Metsälä (Helsingin kaupunki) sekä eri taiteenalojen TPO-oppilaitosten liittojen puheenjohtajia: Terhi Perälä (ETOL ry), Sanna Saarinen (Suomen musiikkioppilaitosten liitto), Tiina Åhlgren (Suomen sanataideopetuksen seura), sekä Mia Lappalainen (Suomen tanssioppilaitosten liitto ry). Paneelin puheenjohtajana toimi TPO-liiton puheenjohtaja, Taideyliopiston rehtori Kaarlo Hildén.

ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen puhui juhlaseminaarissa.

Palautetta seminaarista:

- *Sekä historiasta että arvioinnista olisi voinut kuunnella pidempäänkin!*
- *Asiantuntevaa väkeä paikalla ja oli hienoa, että muut taiteenlajit olivat edustettuna niin laajasti.*
- *Paneelikeskustelu herätti ajatuksia ja innosti kyllä, mutta selkeästi se kaipaisi jatkoa, jotta voisimme vielä yhdessä työstää aiheita omissa kouluissamme ja myös valtakunnallisesti.*

Seminaarin panelisteja (vasemmalta oikealle): Terhi Perälä, Kaarlo Hildén, Sanna Saarinen, Susanna Metsälä, Mia Lappalainen, Tiina Ågren ja Hanna Kosonen.

Seminaarissa muistettiin liiton perustajajäseniä. Kuvassa (vasemmalta oikealle): Taina Kopra, Susanna Hintikka, Veijo Muroke, Petra Mäki-Neuvonen ja Leena Tiuri

4. JUHLANÄYTÖS TULEVAISUUS NYT!

Juhlavuoden päätöstilaisuus – juhlanäytös TULEVAISUUS NYT! - pidettiin Vantaalla kulttuuritalo Martinuksessa lauantaina 14.10.2023. Näytöksen ohjelma koostui jäsenoppilaitosten oppilasesityksistä, sekä juhlapuheenvuoroista. Näytöksessä esiintyi yhteensä 94 TPO-oppilasta 12 oppilaitoksesta, näytöksen takana oli 25 ohjaajaa/opettajaa ja se keräsi katsomoon noin 100 katsojaa.

Juhlanäytöksessä nähtiin seuraavat jäsenoppilaitosten oppilasesitykset (12 kpl):

- Taidekoulu Estradin yhtye Hätäuloskäynti ja akrobaatti Niitty Manninen: Rise like a Phoenix (Lappeenranta)
- Oulun taidekoulun ryhmä Teatteri Hätäuloskäynti: Entä jos ei? (Oulu)
- Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon lopputyö 2022–2023-ryhmä: Kohtaus esityksestä Tapahtui Humisevassa Harjussa (Espoo)
- Ilmaisukoulu Tuike A5 opetusryhmä Kajo: En tajua tätä päivää, enkä huomista (Helsinki)
- Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulun interaktiivisen teatterin ryhmä (syventävät opinnot): Missä käytöstävät!? (Vantaa)
- Sirkus Taika-Aika / Venla Luusua: A Dance of Objects (Rovaniemi)
- Pukimäen taidekoulut: Mihin Aika katosi? (Helsinki)
- Wahren-opiston Pienen Teatterikoulun Karuselli ja Elkut-ryhmä: Paloja elämästä (Forssa)
- Sorin Sirkus, syventävien opintojen oppilaat: Oktetti (Tampere)
- Teatteri SoittorAsian TPO-ryhmä Teatterilaboratorio: Prinsessan uudet vaatteet (Porvoo)
- Åbolands Teaterskolan / Åk 7–9 Pargas: Waiting (Parainen)
- Circus Helsinki: Kohtaus teoksesta RÄSY (Helsinki)

Lisäksi tapahtumassa kuultiin seuraavat puheenvuorot:

- Vantaan kaupungin elinikäisen oppimisen palvelualuejohtaja Anne Raasakka: "Taiteen perusopetus luo vankan pohjan elinikäiselle oppijuudelle"
- "Opetusneuvos Minna Harmanen, Opetushallitus: "Taiteella toivoa"
- Sirkus Taika-Ajan alumni, sirkustaiteilija Venla Luusua: "Sirkusmatkani: harrastelijasta kohti ammattilaisuutta - tarinani sirkuksen lumossa"
- Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon alumni Anniina Wallenius: "Teatterissa – turvassa"

Tapahtuman juontajina ja avustajina toimivat Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon oppilaat Helga Fischer, Max Tuoreniemi, Elisa Visti, Kasper Seppä, Kaisla Heikkinen, Oona Ojanen ja Victor Söderholm.

**ETOL ry:n juhlanäytös
TULEVAISUUS NYT!
muodostui 12 oppilaitoksen
esityksestä. Näytös pidettiin
Vantaan kulttuurikeskus
Martinuksessa 14.10.2023**

Kuvia juhlanäytöksen esityksistä:

Teatteri Soittorasia (Porvoo): Prinsessan uudet vaatteet

Circus Helsinki (Helsinki): Räsý

Sorin Sirkus (Tampere): Oktetti

Åbolands Teaterskola (Parainen): Waiting

Pukimäen Taidekoulut (Helsinki): Sirkusmusikaali Aika

6.1. Juhlavuoden näkyvyys

ETOL ry:n runsas juhlavuositöiminta sai osakseen myös mediahuomiota. Eduskunta julkaisi tiedotteen "Tulevaisuusvaliokunta vastaanotti lasten ja nuorten juhlakulkueen ja julkilausuman teatteri- ja sirkustaiteiden merkityksestä ja tulevaisuudesta" paraatikulkueen ja Aino-Kaisa Pekosen tapaamisesta 13.10.2024. Lisäksi Taiteen perusopetusliitto kirjoitti tapahtumasta artikkelin "Tulevaisuus Nyt! Sirkusta ja teatteria harrastavat lapset ja nuoret tervehtivät tulevaisuusvaliokuntaa". ETOL ry oli myös näkyvästi mukana Content Housen tuottamassa erikoisjulkaisussa, artikkelissa "2023 on esittävän taiteen juhlavuosi" Taide ja Kulttuuri -mainosliitteessä, joka jaettiin Helsingin Sanomien välissä 10.10.2024.

ETOL ry tehosti juhlavuonna myös omaa mainontaansa ja sosiaalisen median käyttöä – muun muassa juhlanäytöstä mainostettiin tehokkaasti facebookissa ja liitto sai vuoden aikana lisää seuraajia sekä facebookissa että instagramissa.

Linkit julkaisuihin:

Eduskunnan tiedote:

[Tulevaisuusvaliokunta vastaanotti lasten ja nuorten juhlakulkueen ja julkilausuman teatteri- ja sirkustaiteiden merkityksestä ja tulevaisuudesta \(eduskunta.fi\)](https://www.eduskunta.fi/Tiedotteet/2023/10/13/tulevaisuusvaliokunta-vastaanotti-lasten-ja-nuorten-juhlakulkueen-ja-julkilausuman-teatteri-ja-sirkustaiteiden-merkityksesta-ja-tulevaisuudesta)

Taiteen perusopetusliiton artikkeli:

[Tulevaisuus Nyt! Sirkusta ja teatteria harrastavat lapset ja nuoret tervehtivät tulevaisuusvaliokuntaa - Taiteen perusopetusliitto \(artsedu.fi\)](https://www.artsedu.fi/artikkelit/tulevaisuus-nyt-sirkusta-ja-teatteria-harrastavat-lapset-ja-nuoret-tervehdivat-tulevaisuusvaliokuntaa)

Helsingin Sanomien mainosliite "Taide ja kulttuuri"/ Content House:

[Taide & kulttuuri 10/2023 by Content House Oy - Issuu](https://www.contenthouse.fi/taide-ja-kulttuuri-10/2023-by-content-house-oy-issuu)

7. HANKKEET

ETOL ry oli vuonna 2023 mukana seuraavissa hankkeissa:

- Opittu ja koettu näkyväksi 2 – hanke 2022/2023
- Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke 2023/2024
- Taideoppilaitosten elämä uudessa normaalissa (-hankkeen jatkotoimet) 2021/2023
- Luovuutta politiikkaan 2022/2023
- Nuori Kulttuuri Festival 2022/2023

7.1 Opittu ja koettu näkyväksi 2 - teatteritaiteen taiteen perusopetuksen laajan opetussuunnitelman arvioinnin tukimateriaalin luomistyö -hanke

Hanke oli nimensä mukaisesti jatkoa edelliselle vastaavalle arvionitihankkeelle ”Opittu ja koettu näkyväksi”, joka tehtiin sirkustaiteen puolella vuosina 2020–2022. Jatkohankkeen tavoitteena oli luoda tukimateriaalia teatteritaiteen taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän arviointityöhön. Hanke sai tukea Opetushallitukselta ja se toteutettiin ETOL ry:n jäsenistä koostuvien VOS-oppilaitosten yhteistyönä vuosina 2022–2023. Hanketta hallinnoi Espoon sirkus- ja teatterikoulu ESKO ja muina hankekumppaneina olivat Riihimäen nuorisoteatteri, Suomen teatteriopisto sekä Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu. Kaikki ETOL ry:n jäsenoppilaitosten edustajat kutsuttiin mukaan hankkeen yhteisiin seminaaripäiviin.

Hanke alkoi syksyllä 2022 ja jatkui syksyyn 2023 asti. Hanke muodostui kaikille yhteisistä seminaaripäivistä, sekä seminaarien väleillä tehtävästä työstä; hankkeen johtoryhmä työsti arviointityötä sekä itsenäisesti että yhdessä pitkin vuotta. Johtoryhmään kuuluivat Terhi Perälä (Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko), Kira Boesen (Riihimäen nuorisoteatteri), Reija Iso-Mustajärvi (Suomen teatteriopisto) ja Ilja Mäkelä (Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu). Lisäksi ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen oli mukana johtoryhmän toiminnassa edustamassa liittoa ja toimien johtoryhmän sihteerinä. Opetusneuvos Minna Harmasta Opetushallituksesta konsultoitiin lopputuloksista ennen materiaalien julkaisemista.

Hankkeessa valmistetut laajan oppimäärän arvioinnin tukimateriaalit julkaistiin molemmilla kotimaisilla kielillä. Ruotsinkielinen käännös on tehty yhteistyössä Linda Åkerlundin ja Mecki Korpelan kanssa (Åbolands Teaterskola).

Opittu ja koettu näkyväksi 2-hanke oli tehokkaasti järjestetty ja työskentely sen parissa oli tiivistä. Tukimateriaalit valmistuivat suunnitellusti syksyllä 2023 ja ne julkaistiin kahdella kielellä ETOL ry:n juhlaseminaarissa 13.10.2023.

Hankkeen seminaaripäivät ja niiden teemat:

- 6.10.2022 Espoossa – teema: arvioinnin kulmakivet
- 1.12.2022 Riihimäellä – teema: arvioinnin arvopohja
- 10.2.2023 Espoossa – teema: Mistä palasista arviointi koostuu?
- 20.4.2023 Tikkurilassa – teema: Tukimateriaaliin tutustuminen
- 13.10.2024 Helsingissä – teema: tukimateriaalin julkistaminen ETOL ry:n juhlaseminaarissa

Hankkeessa luodut tukimateriaalit löytyvät ETOL ry:n nettisivuilta ja ovat kaikkien käytettävissä:

[Arvionnin tukimateriaalit TPO tatteri laaja.pdf \(yhdistysavain.fi\)](https://www.etol.fi/yhdistysavain/fi/Arvionnin_tukimateriaalit_TPO_tatteri_laaja.pdf)

7.2 Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering* (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke

Opittu ja koettu näkyväksi -hankkeet kirvoittivat alulle vielä kolmannen arviointihankkeen, joka keskittyy tällä kertaa teatteritaiteen taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään. MLU-arviointihankkeen tarkoitus on siis laatia tukimateriaaleja yleisen oppimäärän arvioinnin tueksi teatteritaiteessa. Hankkeen materiaalien on tarkoitus auttaa oppilaitoksia selkiyttämään omia koulutustavoitteitaan, arvioimaan omaa opetustaan, kehittämään opiskelijoiden itsearviointia ja kannustaa oppilaitoksia jatkamaan opintojaan. Hanke toteutetaan ensisijaisesti ruotsin kielellä ja sitä hallinnoi Åbolands Teaterskola. Mukana on myös muita oppilaitoksia, joista osa on ETOL ry:n jäsenkouluja (Teatteri Soittorasia, Jyväskylän Kansalaisopisto).

Hanke alkoi syksyllä 2023 ja ETOL ry on mukana viestittämässä hankkeesta muille jäsenoppilaitoksille ja auttoi rekrytoimaan jäsenistöään hankekumppaneita. Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ja hankkeen kumppanikoulut vastaavat yhdessä tukimateriaalin levittämisestä ja pyrkivät teettämään siitä myös suomenkielisen käännöksen. Valmiit materiaalit julkistetaan keväällä 2024. Hanketta tukevat Opetushallitus ja Svenska Kulturfonden.

*Hankkeen nimi suomeksi: Tavoitteellista ja monipuolista oppimista arvioinnin avulla.

7.3 Taideoppilaitosten elämä uudessa normaalissa -hankkeen jatkotoimet

Hanke toteutettiin kokonaisuudessaan vuosina 2021–2022, mutta sen aikana suunniteltiin hankkeelle konkreettisia jatkotoimia, joilla hyödyntää hankkeen antia ja etäopetuksen suomia positiivisia mahdollisuuksia myös pandemian jälkeen. Näistä pohdinnoista syntyi kaksi projektia, jotka päätettiin toteuttaa vuonna 2023:

- ETOL ry:n ylläpitämä liiton internetsivujen jäsensivuilla toimiva materiaalipankki liiton jäsenten käyttöön
- ETOL ry:n jäsenoppilaitoksille – ensisijaisesti oppilaille – suunnatut oppilaitosten omilla instalive-palvelimilla toteutettavat säännölliset Taiteilija Live -tapaamiset, joihin kutsutaan vierailemaan teatteri- ja sirkusalan taiteilijoita.

7.3.1 Materiaalipankki

Materiaalipankin toteuttaminen on ollut ensisijaisesti ETOL ry:n tehtävä. Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen kokosi asiaa varten työryhmän, jonka kanssa materiaalipankkia suunniteltiin ja tuotettiin sinne sisältöä. Työryhmään kuuluivat Liisa Pylkkäsen lisäksi Kaija-Leena Alatalo (Pukinmäen Taidekoulut), Anu Myllyniemi (Taidekoulu Estradi), Heidi Korhonen (Espoon sirkus- ja teatterikoulu ESKO), Jarmo Humalajärvi (Sorin Sirkus), sekä Carita Välitalo (Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu).

Työryhmä kokoontui vuonna 2023 kaksi kertaa ja päätti, että materiaalipankin alusta tullaan julkaisemaan ETOL ry:n internet-sivuilla (www.etol.fi) jäsensivustona, jonne pääsevät vain kirjautuneet ETOL ry:n jäsenet. Materiaalipankin julkaiseminen päätettiin siirtää seuraavaan vuoteen ja julkaista se maailman teatteripäivänä 27.3.2024.

7.3.2 Taiteilija Live -tapaamiset

Taiteilija Live -tapaamiset olivat oppilaitoskohtaisesti järjestettyjä instalive-palvelimella toteutettuja tapaamisia, joihin kutsuttiin vierailijoiksi teatteri- ja sirkusalan taiteilijoita. Taideoppilaitosten elämä uudessa normaalissa -hankkeen yhteydessä sovittiin tapahtumien järjestämisen syklistä ja oppilaitoskohtaisista vastuuvuoroista. ETOL ry:n tehtävänä oli mainostaa ja tiedottaa tapaamisista. Vuoden 2023 aikana pidettiin kaksi Taiteilija Live -tapaamista:

- 21.2.2023 Taidekoulu Estradin Taiteilija Live -tapaaminen, vierailijana sirkusartisti Anselmi Kaisanlahti
- 19.4.2023 Espoon sirkus- ja Teatterikoulu Eskon järjestämä instalive, vierailijana teatteriohjaaja, käsikirjoittaja ja näyttelijä David Sandqvist

Luovuutta politiikkaan -kampanjalla ja Taiteilija Live -tapaamisilla oli omat markkinointikuvansa

7.4 Luovuutta politiikkaan

Luovuutta politiikkaan on Taiteen perusopetusliiton ja Suomen Konservatorioliiton järjestämä kampanja, joka lanseerattiin vuonna 2022 ensimmäistä kertaa. Ensimmäinen kampanjaviikko järjestettiin juuri ennen eduskuntavaaleja, helmikuussa 2023.

ETOL ry oli yhdessä muiden taiteenalojen järjestöjen kanssa mukana suunnittelemassa kampanjaa ja toimi aktiivisena tiedottajana omille jäsenilleen hankkeesta. Luovuutta politiikkaan -kampanjaviikolla taiteen perusopetuskoulut kutsuivat poliitikkoja vierailulle oppilaitoksiinsa ja tutustumaan taiteen perusopetukseen.

Ensimmäinen kampanjaviikko ylitti järjestäjien odotukset: kampanjaan osallistui valtakunnallisesti 68 TPO-oppilaitosta ja 157 poliitikkoa. ETOL ry:n jäsenkouluista jopa 45 % (11 oppilaitosta) osallistui hankkeeseen ja joissakin kouluissa kävi useitakin vierailijoita viikon aikana. ETOL ry:n jäsenoppilaitoksissa nähtiin poliittisina vieraina mm. Paavo Arhinmäki, Sari Multala, Li Andersson, Jukka Kopra, Miapetra Kumpula-Natri, Tomas Björkroth ja Johanna Laisaari.

Luovuutta politiikkaan -viikosta suunnitellaan jatkuvaa vuotuista tapahtumaa. Lisätietoja kampanjasta TPO-liiton sivuilta: [Luovuutta politiikkaan – Taiteen perusopetusliitto \(artsedu.fi\)](https://artsedu.fi).

7.5 Nuori Kulttuuri Festivaali 2023

ETOL ry osallistui 25.-27.5.2023 Kuopiossa Suomen nuorisoseurojen järjestämille Nuori Kulttuuri Festivaaleille 2023. Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen oli mukana suunnittelemassa tapahtuman sisältöä ja rekrytoi ETOL ry:n jäsenoppilaitoksia osallistumaan tapahtumaan. ETOL ry:n jäsenoppilaitosten teatteri- ja sirkusesitykset vastasivat pitkälti monitaidetapahtuman esittävän taiteen ohjelmasta ja festivaaleilla nähtiinkin viisi ETOL ry:n kautta hankittua esitystä. ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui festivaaliin myös paikan päällä.

Nuori Kulttuuri Festivaaleilla esiintyivät:

- Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko: sirkusteatteriestys "Humiseva Harju"
- Riihimäen nuorisoteatteri: Teatteriesitys "Sinä olet Hamlet"
- Riihimäen nuorisoteatteri: Teatteriesitys "Lohikäärme Puff"
- Oulun Taidekoulu: Teatteriesitys "Alkeishiukkasia"
- Taidekoulu Estradi: Teatteriesitys "Mutteri"

Kaikki esitykset nähtiin Kuopion kaupunginteatterin Minna- ja Maria -näyttämöillä. Festivaali oli suuri valtakunnallinen nuorten monitaidetapahtuma, joka levittäytyi koko Kuopioon; kaupunginteatteriin, museoihin, kouluihin, torille ja kaduille.

Lisätietoa festivaalista: [Festival - Nuori kulttuuri](#)

Riihimäen Nuorisoteatteri:
Sinä olet Hamlet

Oulun Taidekoulu: Akeishiukkasia

Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko:
Humiseva Harju

Taidekoulu Estradi: Mutteri

8. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

Teatteri- ja sirkustaiteen taiteen perusopetuskoulujen välisen yhteyden vahvistaminen ja yhteistyön kehittäminen on yksi ETOL ry:n päätehtävistä. Säännöllinen yhteydenpito koetaan tärkeänä ja sen peruskiviksi ovat muodostuneet ETOL ry:n viikoittain lähettämät jäsenkirjeet, sekä kerran kuussa Zoomissa pidettävät yhteiset aamukahvitapaamiset.

Jäsenoppilaitokset, TPO-liitto ja muiden taidealojen taiteen perusopetusta edustavat liitot ovat ETOL ry:n tärkeimmät ja läheisimmät yhteistyötahot. Niiden lisäksi yhteistyötä ja verkostoitumista on ollut myös muiden toimijoiden kanssa, kuten Nuori Kulttuuri -verkosto, Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio, AITA/IATA Suomen keskus, Vantaan ja Helsingin kaupungin kulttuuritoimijat (Kulttuurikeskus Martinus ja Annantalo). Juhlavuositöimintää suunniteltaessa ETOL ry tutustui myös Suvilahden ja Kaapelitehtaan toimijoihin ja toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja vierailivat Suvilahden Kattilahallissa, jonne juhlanäytöstä aluksi suunniteltiin.

8.1 Verkostotapaamiset ja tapahtumat

ETOL ry:n verkostoitumisessa on tapahtunut selkeästi kasvua. Sidosryhmiä löytyy jo valtakunnallisesti niin nuorisjärjestöistä, kuin akateemisista asiantuntijoistakin. Lisäksi ETOL ry on päässyt vuonna 2023 osaksi kansainvälistä toimintaympäristöä. Myös verkostotoiminta jäsenistön sisällä vahvistui juhluvusitoiminnan myötä selvästi. Vuosi 2023 oli liitolle vahvasti yhteistyön ja verkostoitumisen vuosi.

8.1.1 AITA/IATA Suomen keskus

ETOL ry jätti hakemuksensa kansainvälisen harrastajateatteriverkosto AITA/IATA Suomen keskuksen (www.aita-iata.fi) jäseneksi loppuvuodesta 2022 ja Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui keskuksen vuosikokoukseen 23.3.2023 Työväen Näyttämöiden Liiton toimistolla. ETOL ry hyväksyttiin kokouksessa keskuksen viidenneksi jäseneksi ja Liisa Pylkkänen valittiin mukaan hallitukseen.

AITA/IATA Suomen keskuksen jäsenet ovat kaikki suomalaisia valtakunnallisia teatterijärjestöjä. Muut jäsenet ovat Suomen harrastajateatteriliitto (SHTL), Finlands Svenska Ungdomsförbund r.f. (FSU), Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto ry (FIDEA) ja Työväen Näyttämöiden Liitto ry (TNL). Keskuksen tehtävänä on hoitaa harrastajateatterikentän pohjoismaisia ja kansainvälisiä asioita ja osallistua pohjoismaisten ja kansainvälisten järjestöjen kautta maailmanlaajuiseen harrastajateatteritoimintaan. Vuosi 2023 oli ETOL ry:n ensimmäinen vuosi mukana toiminnassa.

AITA/IATA Suomen keskuksen logo

8.1.2 Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio

Vuonna 2023 toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen kuului myös ETOL ry:n edustajana Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion (www.taideobservatorio.fi) asiantuntijaryhmään. Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio vahvistaa taide- ja kulttuurikasvatuksen tasa-arvoista saavutettavuutta, vaikuttavuutta sekä parantaa alan yhteiskunnallista asemaa ja arvostusta. Observatorion ensisijaisena painopisteenä on lasten ja nuorten taide- ja kulttuurikasvatus. Tavoitteena on myös elinikäisen oppimisen sekä eri ikä- ja kohderyhmille suunnatun taide- ja kulttuurikasvatuksen edistäminen. Taiteen perusopetusliitto kuuluu vakituksena jäsenenä observatorion asiantuntijaryhmään, ja liiton jäsenjärjestöistä on perinteisesti ollut yksi toinen edustaja, aina vuoden kerrallaan. Vuosi 2023 oli ETOL ry:n edustusvuosi. Liisa Pylkkänen osallistui observatorion kokouksiin läpi koko vuoden. Observatorion asiantuntijaryhmä koostui vuonna 2023 seuraavista henkilöistä: tanssipedagogiikan professori Eeva Anttila (Taideyliopisto), tutkija Tuulikki Laes (Taideyliopisto), toiminnanjohtaja Aleks Valta (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto), taidepedagogiikan professori Anniina Suominen (Aalto-yliopisto), kuvataidekasvatuksen professori Mirja Hiltunen (Lapin yliopisto), professori Lea Pulkkinen (eläkkeellä), toiminnanjohtaja Viivi Seirala (TPO-liitto), toiminnanjohtaja Jaana Nuottanen (kansalaisopistojen liitto), sekä toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen (ETOL ry). Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus kuuluvat observatorion kumppaneihin ja niitä ovat kokouksissa edustaneet kulttuuriasiainneuvos Hanna Koskimies (OKM) ja Alma Muukka-Marjovuo (OPH).

8.1.3 Muu verkostotoiminta

ETOL ry:n puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja edustivat liittoa vuosittaisessa Opetushallituksen ja Taiteen perusopetusliiton jäsenkoulujen tapaamisessa 13.4.2023.

Vuoden 2023 aikana toiminnanjohtaja on vierailut useissa ETOL ry:n jäsenoppilaitoksissa. Keväällä 2023 Liisa Pylkkänen vieraili Drama- och Teaterskolan DOTissa Helsingissä ja marraskuussa hän osallistui Oulun Taidekoulun Pimiän Pilleet -tapahtumaan. Lisäksi hän on vierailut hanketapaamisten yhteydessä Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulussa. Toiminnanjohtajan työpiste toimii edelleen Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskossa.

ETOL ry:n toiminnanjohtaja ja Suomen tanssioppilaitosten liiton (STOPP ry) toiminnanjohtaja Milla Malmberg jatkoivat työtään yhteisten jäsenetujen hankkimiseksi. ETOL ry ja STOPP ry pyrkivät yhdistämään voimiaan hankkiessaan jäsenetuksia mm. teattereilta, tarvikeliikkeistä ja erilaisista palveluista. Yhteistyö oli vuonna 2023 melko vähäistä, mutta yhteistyötä tullaan jatkamaan edelleen.

Näiden lisäksi toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui Nuori Kulttuuri festivaaleille Kuopiossa toukokuussa 2023 (lue lisää luvusta 7.5). Osallistuminen festivaaliin ja sen suunnitteluun on luonut pysyvämpää yhteistyötä ETOL ry:n ja Nuori kulttuuri -verkoston välille. Liisa Pylkkänen osallistuiikin mm. Nuoren Kulttuurin järjestämään keskusteluun 27.9.2023, jossa pohdittiin yleisötyön mahdollisuuksia ja nuorten tekemän taiteen arvostusta. Muutenkin Nuori Kulttuuri on osoittautunut hyväksi

yhteistyötahoksi, jonka kautta pyritään jatkossakin olemaan yhteistyössä ja mm. saamaan jäsenkouluille osallistumismahdollisuuksia festivaaleille ja tapahtumiin.

9. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

ETOL ry hyväksyttiin jäseneksi kansainvälisen harrastajateatterikeskus AITA/IATAN Suomen keskuksen marraskuussa 2023 (ks. luku 8.1.1) ja toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen on ollut keskuksen hallituksen jäsen siitä asti. Jäsenyys on lisännyt ETOL ry:n kautta tarjoutuvia kansainvälisiä mahdollisuuksia merkittävästi.

Kesällä 2023 AITA/IATA järjesti kansainvälisen teatterileirin 14–17-vuotiaille nuorille, johon oli avoin haku. Unkarissa 4.-11.6.2023 järjestetyille Edered -leirille haki kymmeniä ETOL ry:n jäsenkoulujen oppilaita ja muita suomalaisia teatterin harrastajia. Mukaan suosituille leirille pääsi Suomesta 10 nuorta. Lisäksi vuonna 2023 AITA/IATAN kautta on tarjottu ETOL ry:n jäsenille mahdollisuuksia osallistua seuraaviin tapahtumiin:

- 21.10.2023 The North European Amateur Theatre Alliancen (NEATA) järjestämä maksuttomien pohjoismaisten ammattilaisten ohjaamien teatteriharrastajille suunnattujen etätyöpajojen sarja.
- 5.11.2023 jäsenyhteisöjen ammattilaisille suunnattu seminaari "Curtain up! The kids are back" jossa pohdittiin pandemian jälkeisiä ongelmia ja niistä ylitse pääsemistä lasten ja nuorten harrastajateatterikentällä.

10. JÄSENKYSELYT KOULUILLE

ETOL ry teetti jäsenoppilaitoksilleen jäsenkyselyn huhtikuussa 2023. Kyselyllä pyrittiin kartoittamaan oppilaitosten tietoja ja kuulumisia kalenterivuoden 2022 toiminnasta. Kahdestakymmenestäviidestä (25) jäsenoppilaitoksesta saatiin 11 vastausta, eli vastausprosentti oli 44 %, mikä on melko korkea, vaikka se olikin 18 % vähemmän kuin vuonna 2022.

Jäsenkyselyistä saadaan tärkeää tietoa kentän toiminnasta ja taloudesta, mitkä ovat oleellisia tietoja myös rahoittajille ja päättäjille. Tavoitteena on saada mahdollisimman tarkkaa tietoa, jotta se edesauttaisi liiton ja se jäsenten toimintaedellytyksien parantamista.

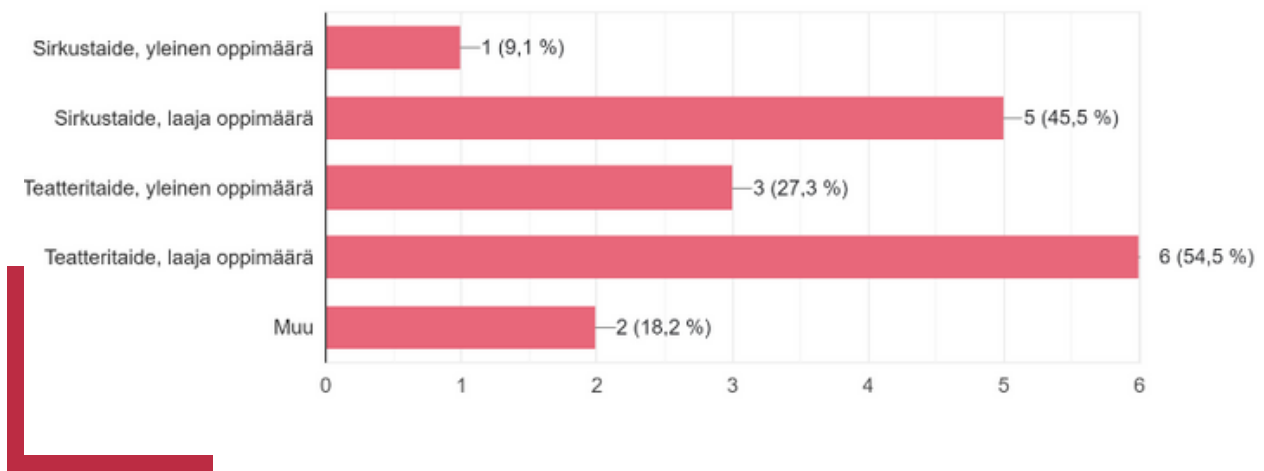
10.1 ETOL ry:n tilastoja

Liiton jäsenoppilaitokset ovat teatteri ja/tai sirkustaiteen taiteen perusopetuskouluja. Mukana on myös monitaidekouluja, joissa on näiden lisäksi myös muiden taiteenalojen opetusta, mutta tässä on huomioitu ainoastaan ETOL ry:n edustamat taiteen lajit, sirkus ja teatteri.

Alla tietoja jäsenoppilaitoksista, sekä tuloksia vuonna 2023 tehdystä kyselystä.

Oppilaitos antaa taiteen perusopetusta seuraavilla taiteenaloilla

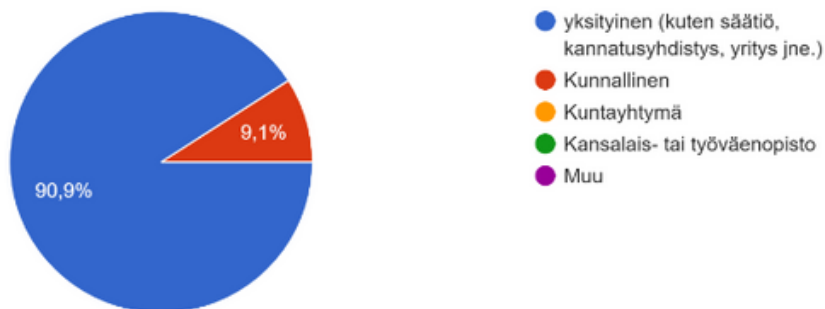
11 vastausta

Valtaosa kouluista on yksityisiä, ja niiden pääasiallinen rahoitus muodostuu valtion ja/tai kunnan avustuksista, sekä oppilasmaksuista.

Opetuksen järjestäjä

11 vastausta

Oppilaitosten rahoituspohjat muodostuvat valtion ja kunnan avustuksista, muista mahdollisista avustuksista (esim. säätiöt ja rahastot), oppilasmaksuista, sekä omasta/yksityisestä rahoituksesta. Jotkut kunnat tukevat osaa oppilaitoksista lisäksi mm. tarjoamalla heidän käyttöönsä opetustiloja. Oppilaitosten koot ja rahoitusmallit ovat hyvin vaihtelevia. Pienimmillä jäsenoppilaitoksilla on oppilaita alle 100, kun taas suurimmilla yli 1000. Vuoden 2022 tilinpäätösten mukaan oppilaitosten

kokonaisrahoitus on vaihdellut 54 000 euron ja 1,6 miljoonan euron välillä. ETOL ry:n jäsenoppilaitoksista kymmenen (10) kuuluu valtiosuuden piiriin.

Koulujen toimintaan sisältyy taiteen perusopetuksen lisäksi usein myös toimintaa, joka antaa mahdollisuuden tavoittaa suurempia määriä lapsia ja nuoria. Esimerkiksi päiväkotien ja koulujen kanssa tehdyn yhteistyön (esim. Harrastamisen Suomen malli, kulttuuripolut, 5x2 ja vastaavat, joissa TPO-oppilaitos sisällön tuottajana) kautta tavoitetaan tuhansia lapsia vuodessa. Pelkästään jäsenkyselyyn vastanneiden koulujen toimintaan oli vuonna 2022 tätä kautta osallistunut jopa yli 20 000 lasta.

Seuraava jäsenkysely koskien vuotta 2023 teetetään keväällä 2024.

11. TIEDOTUS

Liiton tiedotus ja viestintä ovat tehostuneet vuonna 2023. Juhlavuositöiminta lisäsi sekä ulkoista viestintää ja markkinointia, että jäsenten välistä viestintää huomattavasti. Myös sosiaalisen median käyttö kasvoi ja ETOL ry:n seuraajamäärät lähes tuplaantuivat. Liitolle teetettiin myös juhluvuoden kunniaksi uusi logo, joka otettiin käyttöön elokuussa 2023. Logon suunnitteli Tulikukka Huovinen.

ETOL
esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry

Tulikukka Huovisen ETOL ry:lle suunnittelema logo, joka otettiin käyttöön elokuussa 2023.

Liiton jäsenkirjeet lähetettiin edelleen viikoittain jäsenilleen (lukuun ottamatta loma-aikoja). Kirjeessä tiedotetaan ajankohtaisista asioista kuten hankkeista ja koulutuksista, haussa olevista avustuksista ja apurahoista, sekä TPO-liiton ja AITA/IATAN toiminnasta. Jäsenkirje on vakiintunut yhteiseksi viestinnän välineeksi, jossa myös jäsenoppilaitokset voivat ilmoittaa toiminnastaan, joka on suunnattu myös muille jäsenoppilaitoksille. Vuonna 2023 ilmestyi 38 jäsenkirjettä.

ETOLin aamukahvit ovat vakiintunut kerran kuussa tapahtuva matalan kynnyksen etätapaaminen zoomissa. Aamukahvit pidettiin säännöllisesti joka kuun ensimmäisenä perjantaina läpi koko lukuvuoden. Aamukahvit toimivat useimmiten vapaamuotoisena foorumina, jossa jäsenkoulujen työntekijät voivat valtakunnallisesti kohdata toisiaan, liiton puheenjohtajaa ja toiminnanjohtajaa. Tapaamisissa vaihdetaan kuulumisia ja keskustellaan päivän polttavista aiheista yhdessä. Vuonna 2023 päätettiin, että tulevaisuudessa aamukahvit sidotaan entistä useammin teemaan. Tapaamisen teemaksi valitaan jokin yleisesti alan toimijoita koskeva ja kiinnostava aihe, jota voidaan pyytää alustamaan liiton jäsenten sisältä löytyvä aiheen asiantuntija. ETOLin aamukahvit -tapaamisia järjestettiin 10 kertaa vuoden 2023 aikana.

ETOL ry:n internet-sivuja on kehitetty jäseniä palvelevaksi yhteiseksi alustaksi. Sivuille on koottu mm. hankkeiden koulutuspäivien materiaaleja sekä julkaisuja. Vuonna 2024 käyttöön otettavia jäsensivuja suunniteltiin pitkälle jo vuonna 2023 ja

niiden käyttöön ottaminen vie sivujen funktiota aina vahvemmin kohti ideaa jäseniä palvelevasta yhteisestä alustasta. Liiton toiveena onkin, että jäsenoppilaitokset oppisivat käyttämään ETOL ry:n nettisivuja yhteisenä työkalunaan, jossa on helppo jakaa tietoa.

Internet-sivut palvelevat jäsenten lisäksi myös potentiaalisia uusia jäseniä. Sivuilta löytyy mm. neuvoja, ohjeita ja linkkejä avuksi taiteen perusopetuskoulun perustamiseen ja opetussuunnitelmien laatimiseen.

12. YHTEISTYÖTAHOT

Jäsenoppilaitokset (listattu sivulla 4, kpl 2) ovat ETOL ry:n tärkeimmät yhteistyökumppanit. Niiden lisäksi vuonna 2023 liiton yhteistyötahoina olivat seuraavat tahot:

Suomen Kulttuurirahasto, Opetus- ja Kulttuuriministeriö, Opetushallitus, Eduskunnan Tulevaisuusvaliokunta, Taiteen perusopetusliitto, Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry, Suomen sanataideopetuksen seura, Kuvataidekoulujen liitto ry, Suomen musiikkioppilaitosten liitto SML, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry, Suomen Konservatorioliitto, Helsingin kaupunki, Helsingin keskustakirjasto Oodi, Annantalo, Vantaan kaupunki, Kulttuurikeskus Martinus, Suomen nuorisoseurat, Nuori Kulttuuri, Kiinteistö Oy Kaapelitalo, Content House, AITA/IATA Suomen keskus, Suomen harrastajateatteriliitto (SHTL), Finlands Svenska Ungdomsförbund r.f. (FSU), Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto ry (FIDEA), Työväen Näyttämöiden Liitto ry (TNL), Tårta på tårta konditoria, Diego Salvador, Tulikukka Huovinen, Forssa-TV, Ab Tetrax Oy.

13. JÄSENYEDET

ETOL ry:n jäsenyydet vuonna 2023:

- Taiteen perusopetusliitto (TPO-liitto ry)
- AITA/IATA Suomen keskus

ETOL ry:n jäsenkoulujen oppilaiden karnevaalikulkue marssi tapaamaan Tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtajaa 13.10.2023.

Puhelin
0408201564

Sähköposti
etolry@gmail.com

Internetsivut
www.etol.fi

Postiosoite / toimisto
Pappilantie 2, 02770 Espoo

ETOL
esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry